

Majandusolümpiaadi piirkonnavoore 2018.
Teoreetilise osa küsimustik.

Iga õige vastus annab 2 punkti.

1. Piirkasulikkus
  - a. suureneb tarbimise kasvades
  - b. väheneb tarbimise kasvades**
  - c. on kogukasulikkus jagatud tarbitavate hüviste kogusega
  - d. võrdub kogukasulikkusega
2. Kui suur on Eestis 2018. aastal maksuvaba tulu määr ühes kuus?
  - a. kuni 600 eurot
  - b. kuni 500 eurot**
  - c. kuni 1000 eurot
  - d. kuni 6000 eurot
3. Milline järgnevaist kuulub mikroökoonoomika näitajate hulka?
  - a. Inflatsioonimäär
  - b. Töötusemäär
  - c. Sisemajanduse kogutoodang
  - d. Toote hind**
4. Järgnev tabel iseloomustab kauba X nõudlust ja pakkumist.

Hind	10	20	30	40	50	60
Nõudlus	100	80	60	40	20	0
Pakkumine	0	30	60	90	120	150

- Oletame, et valitsus kehtestab maksu 3 eurot ühiku kohta ning seda maksu kogutakse tootjalt. Kuidas mõjutab sellise maksu kehtestamine tootjate otsuseid?
- a. **Pakkumine väheneb**
  - b. Tootjad üritavad toota rohkem, et oma kasumit säilitada
  - c. Maks ei mõjuta tootmiskahtu
  - d. Pakkumine suureneb
5. Sissetulekute tõusu tõttu on selle aasta jaanuaris Levi´se teksaseid müüdnud sama hinna eest rohkem kui mullu jaanuaris. Kuidas see olukord kajastub nõudlusgraafikul?
- a. Nõudluskõver on nihkunud vasakule
  - b. Nõudluskõver on nihkunud paremale**
  - c. Toimub liikumine mööda nõudluskõverat ülespoole
  - d. Toimub liikumine mööda nõudluskõverat allapoole
6. Millega alljärgnevaist tegeleb makroökoonoomika?
- a. nõudluse ja pakkumise elastsuse uurimisega
  - b. firmateooriaga
  - c. tarbijakäitumise uurimisega
  - d. elanikkonna hõivemäära uurimisega**
7. Alternatiivkulu on
- a. **saamata jäänud tulu parimast alternatiivsest kasutamata jäänud võimalusest.**
  - b. uude majandusperioodi üle kantud kulu
  - c. hindade tõusu tagajärjel tekkinud kahju.
  - d. raha hulk, mis kulutatakse alternatiivse kauba ostmiseks

8. Millise järgneva ettevõtte tegevus ei kuulu sotsiaalse ettevõtluse valdkonda?
- Keskkonnaõiguste keskus SA
  - Uuskasutuskeskus MTÜ
  - Rakvere Lihakombinaat AS**
  - Aus Design OÜ
9. Ettevõtte „Magus mari“ planeerib hakata tootma maasikamoosi. Püsikulud kokku on 2000 eurot ja muutuvkulud 1 euro ühe moosipurgi kohta. Turuhind on 1,5 eurot purgi eest. Mitu purki peab müüma, et saavutada tasuvuspunkt?
- 4000 purki**
  - 2000 purki
  - 6000 purki
  - 1500 eurot
10. Toote pakkumise hinnaelastsus ei sõltu sellest,
- millise konkurentsivormiga on tegemist**
  - kui kiiresti on võimalik tootmisprotsessi tööle rakendada
  - kui unikaalsed on tootmiseks kasutatavad ressursid
  - milline on aja mõju firma otsustele
11. Katrin sõitis sõpradega turismireisile. Igaüks neist sõlmis reisikindlustuse lepingu. Reisikindlustuse puhul on tegemist
- vastutuskindlustusega
  - isikukindlustusega**
  - varakindlustusega
  - kahjukindlustusega
12. Milline alljärgnevatest rahapaigutusviisidest on kõige likviidsem?
- Börsil kaubeldav võlakiri**
  - Aktsia, mis ei ole börsil noteeritud
  - Johann Köleri maal
  - Eramu
13. Milline järgnevatest väidetest ei kuulu majandusliku mõtlemise põhiprintsiipide hulka?
- Nappus sunnib inimesi valima
  - Igal valikul on alternatiiv.
  - Inimesed reageerivad stiimulitele
  - Vabatahtlikust vahetusest saab alati keegi kahju**
14. Miks on oluline uurida, kes on e-poes tegelik müüja?
- Uurimine ei ole oluline, sest E-kaubanduse Liit kontrollib kõiki müüjaid.
  - Eraisikult ostes ei saa probleemide korral Tarbijakaitseamet aidata.**
  - Eraisikult ostmine on riskivabam, sest eraisikud peavad alati oma tulu deklareerima.
  - Selleks, et ostetud mittesobivat kaupa vajadusel 30 päeva jooksul tagastada.
15. Kas tavakaupluses kehtib taganemisõigus nagu e-poes?
- Ei, kuid kaupleja võib klientidele vastu tulla**
  - Jah, kuid ainult riidepoes
  - Jah, igal juhul
  - Jah, kuid ainult elektroonikatoodetele
16. Liis ostab poest telefoni, mis maksab 200 eurot. Kui suur on käibemaks?
- 40 eurot
  - 33,33 eurot**
  - 166,67 eurot
  - 66 eurot

7. Statistikaameti andmetel oli 2017. a 3. kvartalis töötuse määr Eestis 5,2%. Mida see näitab?
- töötute osakaalu tööjõust**
  - töötute osakaalu kogu rahvastikust
  - töötute osakaalu tööealisest rahvastikust
  - töötute osakaalu mitteaktiivsest rahvastikust
18. Mida kirjeldab majandusringluse mudel?
- Tootmisahela erinevaid etappe
  - Raha-, kaupade, ressursside vooge**
  - Töötajate kvalifikatsiooni mõju toodete kvaliteedile.
  - Tarbijate ja tootjate vahelist konkurentsi.
19. Eraomand on turumajanduses tähtis, sest
- kõik tahavad omada ja seetõttu ostavad rohkem
  - omanik kasutab oma vara kõige efektiivsemalt**
  - omanikud ignoreerivad tavaliselt loobumiskulu
  - eraomanikuna on kõik riskid maandatud
20. Milles seisneb kahaneva piirkasulikkuse printsiip?
- Iga lisanduva toote tarbimisel rahulolu sellest väheneb.**
  - Tootmise suurenedes kasum alati väheneb.
  - Töötajate lisandudes iga üksiku töötaja rahulolu väheneb.
  - Kõik vastused on õiged.
21. Milline majandussüsteem toimib Eestis?
- Tavamajandus
  - Käsumajandus
  - Turumajandus
  - Segamajandus**
22. Ettevõtte toodab kahte toodet - toole ja laudu. Ühe tooli valmistamise omahind on 50 eurot ja laua omahind 100 eurot. Tootmise jaoks on võimalik kulutada 1000 euro eest ressursse. Milline alljärgnevatest tootmise kombinatsioonidest ületab võimaluste piiri?
- 20 tooli ja 0 lauda
  - 12 tooli ja 4 lauda
  - 6 tooli ja 5 lauda
  - 10 tooli ja 8 lauda**
23. Mis on ametiühingute põhiülesanne?
- Kaitsta tootjate huve
  - Kaitsta töötajate huve**
  - Sisustada töötajate vaba aega
  - Vahetada ja edastada tööalast oskusteavet
24. Kuidas on omavahel seotud püsikulu ja toodangu maht?
- Toodangu suurenedes püsikulu ühe toote kohta väheneb**
  - Toodangu suurenedes püsikulu ühe toote kohta suureneb
  - Toodangu suurenedes püsikulu ühe toote kohta ei muutu
  - Toodangu maht ja püsikulu ühe toote kohta ei ole omavahel seotud.
25. Milline alljärgnevaist on eelarve koostamise peamiseks põhjuseks?
- krediidi saamine
  - säästude kindlustamine
  - fondide likviidsuse tagamine
  - tulude ja kulude kontroll**

26. Martin soetas Tallinna börsilt 20 LHV panga võlakirja. Nüüd on ta
- panga üks omanikest
  - dividendisaaja
  - pangale laenuandja**
  - panga juhatuse liige
27. Milleks on ettevõtte vaja äriplaani?
- Ettevõtte tulude ja kulude kontrolli all hoidmiseks.
  - Laenude ja toetuste saamiseks**
  - Personali motiveerimissüsteemi leidmiseks.
  - konkurentide eksitamiseks
28. Lõpeta lause! Majandusteadlase Adam Smith'i arvates on
- isereguleeruv turg ideaalne majandusmudel.**
  - majandusarengu aluseks alampalkade pidev tõstmine.
  - majanduse paremaks toimimiseks vajalik valitsuse sekkumine.
  - edu aluseks raharingluse parem korraldamine.
29. Lõpeta lause! Spetsialiseerumine
- vähendab tootmiskulusid tooteühiku kohta.**
  - pärsib toodetava toodangu mahu suurenemist.
  - on protsess, millega kaasnevad tavaliselt madalamad palgad.
  - suurendab tootmiskulusid ja vähendab kasumi suurust.
30. Kuidas maksustatakse suveperioodil ajutiselt töötava õpilase tulu?
- Ajutiselt töötav õpilane on maksudest vabastatud.
  - Õpilase tuludele rakendatakse 50% väiksemat tulumaksumäära.
  - Õpilasel tuleb tulumaks tasuda pärast tuludeklaratsiooni esitamist järgmisel aastal.
  - Õpilase tulu maksustamine ei erine täiskasvanud töötaja tulu maksustamisest.**